

Eesti ratsasprodi arengukava 2021-2030

2021. a arengukava täitmise aruanne

Üldeesmärk:

Eesti on väärikalt ja tulemuslikult esindatud rahvusvahelises tippspordis.

Fookusvaldkonnad üldeesmärgi saavutamiseks: saavutus- ja tippспорт, võistlused, treenerid ja ametnikud, ratsakoolid, spordis osalejad, hobused ja nende heaolu, taristu, kommunikatsioon ja nutikad lahendused.

Kokku oli 2021. aastaks planeeritud:

- 14 tegevust fookusvaldkondade arendamiseks, nendest
 - o täidetud 11 tegevust
 - o 1 tegevus on töös
 - o 3 tegevust pole käima läinud (EHML koostööga seotud projektid)

Tegevuste elluviimist mõjutasid olulisel määral Covidi pandeemiast tingitud tegevuspiirangud ja ebasoodne majanduslik olukord. Vaatamata piirangutele ja ebasoodsatele tingimustele on 2021. a olnud Eesti ratsaspordi arengu seisukohalt väga edukas. Esmakordselt osaleti OM-il, Eestis toimus rekordarv rahvusvahelisi võistlusi, startide arv ja osalus võistlustel hakkas taastuma, positiivne on ka treenerikutsete arvu kasv ja Rohelise Kaardi programmi populaarsus. Ratsaspordi populaarsus jäi samale tasemele, kümne populaarsema võistlusala sekka jõudmine eeldab harrastajate arvu kahekordistamist. Selleks tuleb aga jätkuvalt panustada teavitustöösse, ratsakoolide ja klubide arendamisse ning harrastus- ja amatöörspordi. Tugevdamist vajab ka koostöö hobusekasvatajate organisatsioonide

1. SAAVUTUS- JA TIPPSPORT

Indikaator	2020	2021	Trend
Eesti takistussõidu, koolisõidu ja kolmevõistluse meeskonnad ja/või võistluspaarid kvalifitseeruvad OM-le	-	KS-kvalifikatsioon ja osalus OM-I, TS-täideti kvalifikatsioonid, osalemiseks vajalik edetabelikoht jäi saavutamata	Ratsasport sai esmakordselt esindatud OM-I
Kestvusratsutamise noorte võistkond saavutab MM-I vähemalt 7. koha ja	-	Osalemine võistkonnaga	

seenioride võistkond kvalifitseerub EM-le ja WEG-le		MM-I, 7. koht jäi saavutamata, EM-I saavutati individuaalne 13. koht	
Rakendisportlased osalevad MM-I	-	Osalus ponirakendite MM-I	

Väljakutsed:

1. Ratsutamise algõpetuse kvaliteet ja saavutatud baasoskused pole veel piisavad saavutusspordi ja eliitspordi uuele tasemele viimiseks.
2. Tõsta EMV taset takistussõidus, kolmevõistluses, kestvusratsutamises ja rakendisportis ja viia rahvuslike tiitlivõistluste tase rahvusvahelisele tasemele; professionaalsete koolituste ja treeningute osakaalu tõstmine.

Olulisemad tegevused 2021:

- Eesti ratsaspordi osalus OM-I (koolisõit).
- TS, KS, KV noorte tiimide projektide töö jätkumine.

2. VÕISTLUSED

Indikaator	2020	2021	Trend
Eestis toimub vähemalt üks rahvusvaheline tiitlivõistlus (PM, EM)	-	-	Rahvusvahelisi tiitlivõistlusi ei ole Eestis korraldatud
Rahvuslike võistluste arv (allikas: ratsanet)	104	91	Rahvuslike võistluste arv oli langenud 2013. a tasemele. TS-tõusnud on keskmine startide arv võistluse kohta, teistel võistlusaladel oli keskmine startide arv jäänud samaks
Startide arv rahvuslikel võistlustel Eestis (allikas: ratsanet)	12 571	11 848	Startide arv rahvuslikel võistlustel oli seoses Covid piirangutega langustrendis
Rahvusvaheliste võistluste arv Eestis (allikas: ratsanet)	2	18	Korraldati rekordarv rahvusvahelisi võistlusi
Eesti sportlaste startide arv rahvusvahelistel võistlustel Eestis (allikas: ratsanet)	268	692	Arvestades rahvusvaheliste võistluste arvu, oli enam kui kahekordne startide arvu kasv ootuspärane

Eesti sportlaste startide arv rahvusvahelistel võistlustel välismaal (allikas: ratsanet)	771	1323	Võrreldes 2020. aastaga taastumas osalus rahvusvahelistel võistlustel välismaal
--	-----	------	---

Väljakutsed:

1. Esinduslikke rahvuslikke võistlusi, mis pakuks pealtvaatajatele kvaliteetset programmi ja spordielamust, on vähe.

Olulisemad tegevused 2021:

- Suurvõistluste korraldamise online käsiraamat koostatud.
- Tiitlivõistluste korraldamine (jooksvalt).

3. TREENERID JA AMETNIKUD

Indikaator	2020	2021	Trend
Järgusportlaste juhendajate arv (treenerid, kes aitasid kaasa järgu normatiivi täitmisel) (allikas: ratsanet)	39	35	Vaatamata võistluste arvu ja startide arvu langusele, on järgusportlaste juhendajate arv jäänud stabiilseks
RK eksamineerijate arv (allikas: ratsanet)	63	68	Trend positiivne
EOK ratsutamise treenerikutsete arv (allikas: Eesti Spordiregister)	97	133	Väljastatud rekordarvu uusi treenerikutseid

Väljakutsed:

1. Täiskohaga töötavaid treenereid on endiselt vähe.
2. Treenerite täienduskoolitus vajab uuendamist kuna ei vasta kõikidel aladel nende professionaalse arengu vajadustele.
3. Enamus treeneritest töötab kas Harjumaal või Tartumaal; treenerite kättesaadavus on piirkonniti väga ebahühtlane.
4. Kolmevõistluses, kestvusratsutamises ja rakendispordis on treenereid sportlaste juurdekasvu (spetsialiseerumise) tagamiseks endiselt vähe.
5. Kõrgema kvalifikatsiooniga treenereid (tase 6 ja kõrgem) napib.
6. Treenerite motivatsioonitase on kohati madal.

Olulisemad tegevused 2021:

- Analüüs ja ettepanekud treenerikutse taotlemise (sh praktika läbimine, hindamine, koolitused ja eksam) protsessi korralduse ja kutsealaste nõuete ülevaatamiseks.
- Kestvusratsutamise, rakendispordi ja voltižeerimise treenerite spetsialiseerumine.
- Analüüs ja ettepanekud ametnike koolitus- ja tugisüsteemi täiustamiseks, sh iga-aastased koolitused/täiendkoolitused ametnikele.

4. RATSAKOOLID

Indikaator	2020	2021	Trend
Igas maakonnas tegutseb vähemalt üks ratsakool, mis pakub kvaliteetset tulemustele orienteeritud (õpilased ja vilistlased esinevad EMV-I) baasväljaõpet (allikas: ERLi küsitlus)	-	11	Kaardistatud maneežidega ratsakoolid, puudub ülevaade väljaõppe kvaliteedist

Väljakutsed:

1. Ratsutamise algõpetuse kvaliteet ja saavutatud baasoskused pole piisavad saavutusspordi ja eliitspordi uuele tasemele viimiseks.
2. Ratsakoolide võimekus laiendada ja personaliseerida oma tegevust on nõrk; vaid vähesed ratsakoolid suudavad pakkuda teenust edasijõudnud lastele ja noortele.

Olulisemad tegevused:

- Ajurünnak ja arendusprogrammi ettepanek ratsakoolide võrgu arendamiseks, sh koostatud näidisõppekava, kuid peab jätkama tööd ratsakoolidega arenguprogrammi alustamiseks.
- Analüüs ja ettepanekud klubide ja ratsakoolide atesteerimise süsteemiga taasalustamiseks, alustatud ratsakoolide atesteerimisega, kahjuks on aga huvi ratsakoolide poolt väike.
- Ratsutamise baasõpetuse kvaliteedi analüüs ratsakoolides, ettepanekud õppekava ja metoodika uuendamiseks, sisend treenerikoolitustesse.
- Tegevus „Hea tahte lepe hobusekasvatajatega ühisosa leidmiseks ratsakoolide kasvandike ja kasvatajate vahel“ pole käima läinud.

5. SPORDIS OSALEJAD JA HUVILISED (LAPSED, NOORED, AMATÖÖRID, HARRASTAJAD, TERVISESPORTLASED, VABATAHTLIKUD)

Indikaator	2020	2021	Trend
Ratsaspordi populaarsus (koht spordialade reitingus harrastajate arvu alusel), allikas: Eesti Spordiregister	13. koht	13. koht	Muutusteta. Kümne populaarsema spordiala sekka jõudmine eeldab vähemalt 5000 harrastajat (hetkel on ratsaspordis 3000 harrastajat)
Laste ja noorte osalus TS EMV-I (allikas: ratsanet)	50 / 21 (U25)	33 / 7 (noored)	Osalus langenud
Laste ja noorte osalus KS EMV-I (allikas: ratsanet)	17 / 5 (noored)	18 / 8 (noored)	Ponide, laste ja juunioride EMV-I - jäänud samaks, noorte segmendis - kasvanud
Laste ja noorte osalus KV EMV-I (allikas: ratsanet)	15 / 9 (U25)	16 / 9 (U25)	Jäänud samaks
Laste ja noorte osalus KR EMV-I (allikas: ratsanet)	12 / 3 (noored)	9 / 10 (noored)	Osalus kasvanud
22-aastaste ja vanemate rohelise kaardi saajate arv (allikas: ratsanet)	36	37	Jäänud samaks
Harrastajate aastalitsentsidega sportlaste arv (allikas: ratsanet)	136+6 (H+A)	103+20 (H+A)	Kasvanud on harrastaja+amatöör litsentsiga võistlejate arv,

			kuid üldkokkuvõttes on aastalitsentsidega võistlevate harrastajate arv langenud
Eesti amatöörspord on esindatud rahvusvahelistel amatööride võistlustel (allikas: ratsanet / FEI)	-	-	Ametlikel võistlustel pole osaletud

Väljakutsed:

1. Avalikkuse teadlikkus ratsaspordialadest, võistlustest, ratsaspordi traditsioonidest, kultuurist ja väärtustest on väike.
2. Laste ja noorte motiveerimine, samuti töö lastega vajab tõhustamist.
3. Osalusmudeli alumistel tasemetel asuvate inimeste panus ratsaspordi ja -kultuuri edendamisse ei ole piisavalt tunnustatud ja teadvustatud.
4. Klubide võimekus kaasata uusi liikmeid ja pakkuda neile ratsaspordi harrastamisvõimalusi on väike. Klubi roll ratsaspordis on ebaselge.
5. Klubidel ei ole piisavalt suutlikkust (noor)spordlasi toetada.

Olulisemad tegevused:

- Analüüs ja ettepanekud Rohelise Kaardi programmi laiendamiseks erinevatele sihtgruppidele, sh täiskasvanud, ettepanek on pikendada RK programmi, suurendada teoreetilise õppe kui ka praktika mahtu sihiga juurutada ratsutamise algõpe.
- Kokkuvõtte amatöörspordi regulatsioonide kehtestamise tulemustest, ettepanekud amatöörspordi arendamiseks. Järeldati, et amatöörspord on hästi käivitatud, kuid Covidist tingitud piirangud ei võimaldanud kõiki tegevusi ja võistlusi 2021 aastal korraldada, arendustega jätkatakse 2022. aastal.
- Voltižeerimise populariseerimise tegevuskava koostamine on töös.

6. HOBUSED JA NENDE HEAOLU

Indikaator	2020	2021	Trend
Rahvusvahelistel võistlustel esindavad Eesti sportlased Eestit kodumaal kasvatatud hobustega		OM-il esindas Eestit Eestis kasvatatud hobune (ESH)	Erakordne saavutus – osalus OMil
Eestis vs välismaal sündinud hobuste osalus rahvusvahelistel võistlustel	39%/61% (Eesti / välismaa)	45%/55%	On kasvanud nii Eestis sündinud hobuste arv (95 – 2021. a) kui ka osakaal (45%)

Väljakutsed:

1. Ebapiisav koostöö hobuskasvatajatega.

Olulisemad tegevused:

- Tegevus „koostöös seltsidega ettepanekud ühiste arengueesmärkide kokkuleppimiseks ja arendustegevuste käivitamiseks“ pole käima läinud.

7. TARISTU

Indikaator	2020	2021	Trend
Taristu omanike ja pidajate teadlikkus kliimaneutraalse majandamise põhimõtetest	-	-	Ei ole võimalik hinnata

Väljakutsed:

1. Taristu on aegunud ja ressursside kasutuse poolest ebaefektiivselt majandatav.
2. Puudub kvaliteetne taristu tipp- ja saavutusspordi arendamiseks

Olulisemad tegevused:

- Tegevus „koostöös EHML-ga ühise tegevuskava loomine kliimaneutraalse majandamise põhimõtete juurutamiseks ratsaspordis ja hobumajanduses“ pole käima läinud

8. KOMMUNIKATSIOON JA NUTIKAD LAHENDUSED

Indikaator	2020	2021	Trend
ERL koostöö meediakanalitega	Koostöö toimib	Koostöö toimib	Objektiivselt ei ole võimalik hinnata
Maakonnakeskuste arv, kus tegutsevad ratsaspordi põhjalikult tundvad ja seda kajastavad ajakirjanikud	-	-	Objektiivselt ei ole võimalik hinnata

Väljakutsed:

1. Avalikkuse teadlikkus ratsaspordialadest, võistlustest, ratsaspordi traditsioonidest, kultuurist ja väärtustest on piiratud.
2. Teadus- ja arendustöö ning valdkonnaga seotud hariduse andmine on kehv.

Olulisemad tegevused:

- Hobumaailma arenduskontseptsioon.
- Meediakoolitusplaan treeneritele, sportlastele ja klubidele.
- ERL100 programmi elluviimine (osaliselt 2022. aastal).